

Előfizetési ár:

Egy évre 6 frt.
Félévre 3 frt.
Negyedévre 1 f. 50 k.
Előfizetési pénzek
valamint minden köz-
lemény a szerkesztő-
séghez S. a. Ujhelybe
bérmentv. küldendők.
Kéziratok nem adat-
nak vissza.
Nyílt térben egy
sor 20 kr.

ZEMPLÉN.

Közlöny a társasélet, közgazdászat s irodalom köréből.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor
egyszeri hirdetésnél
5 kr.
Többszörinél olcsóbb.
Bélyeg díj mindig
30 kr.
Előfizetések és hir-
detések felvételnek
Lövy A. könyvkeres-
kedésében és a szer-
kesztőségben.

16-ik szám.

MECJELENIK MINDEN KEDDEN.

IV-ik évfolyam.

Egy igen elterjedt balvélemény.

Ha a megyénken végig huzódó vasuton utazva a mihalyii állomás után a velejtei hegyen áthaladunk, ha csak 2—3 ember is ül a kocsiszakasban, már el nem maradhat az a megjegyzés, hogy ez a hegymászás és ez a sok kanyarodás mind azért van: hogy Velejtén állomás lehessen.

Én még sohasem utaztam erre úgy, hogy ez szóba ne hozott volna. A legszebb azonban az, hogy mindenki tud egy völgyről, a melyen ezt a vasutat át kellett volna vezetni. Az egyik ezen völgyet Magyar-Izsep és Lasztócz közt, a másik Egres és Kázmér közt ismeri; a harmadik pedig ha kérdem tőle, hogy hol van az a völgy? egyszerűen azt mondja, hogy ott fel-
lebb Szaláncz felé.

Bizonyosan az angyalok nyitottak ott valahol feljebb egy völgyet, az ördögök pedig bezárták, másként nem történhetett, mert az a bizonyos völgy sehol sincs.

Én ugyanis biztosíthatom mindazokat, a kik velem erről már vitakoztak, s azokat is, a kik még nem vitakoztak, hogy a szaláncz-dargói hegyláncz és a toronyai hegyecsoport egy hosszú és folytonos dombháttal van összekötve, mely majd úgy néz ki, mint egy hosszú juhakol fedél, s hogy azt sehol semmi völgy sem metszi át.

Avagy ha nem hiszed nyájas olvasó. fogadjunk! Indulj el azon helyről, a hol a velejtei szélmalom áll, s menj végig a hegy élén mindenütt Szaláncz felé, és ha találsz völgyet, a mely ezen hegyhátat átmetszi, vagy ha találsz rajta alacsonyabb helyet, mint az, a melyen a vasut most keresztül megy, vagy csak olyat is, úgy felépitem arra a vasutat a magam költségén.

De hát mire valók ezek a sok kanyarulatok? mondja megint a másik utas, nemde abban semmi kétség, miszerint azért kell annyit kanyarodnunk, hogy Velejte mellett az a kis megálló hely létesülhessen.

Megmagyarázom tehát ezt is.

Ha egy hegyen át kell mennünk, s a hegy nem oly szelid, hogy arra egyenesen felmehessünk, úgy kigyózva, úgynevezett serpentinakon, kell arra felmennünk, a Mihalyitól Lasztócz felé való kanyarulat, és a más oldalon levő kanyarulatok tehát ezen serpentinákat helyettesítik. Hogy a mihalyii oldalon csak egy van, a másikon pedig három, annak oka abban rejlik, mert a mihalyii oldalon a hegy oldala oly egyenlő, mint egy juhakol fedelének az oldala, a más oldalon pedig a hegy oldalának belebb és kiebb álló részei vannak.

Ha pedig azt mondaná valaki, hogy látott már olyan utat vagy akár vasutat is, mely oldalvást (rézsutosan) megy fel a hegyre, s ugyanugy jó le is, miért nem lehetne tehát ez így Velejténél is? Arra azt felelem, hogy én is láttam nem egy ily utat s vasutat is, például Hatvantól Hort felé. Ez azonban csak ott lehetséges, a hol a hegy nem egyenesen, de rézsut áll a vasnt irányához, ott mintegy féloldalt lehet felmászni a hegyre, de ez itt nem lehetséges, mert ha Mihalyinál féloldalt akarunk a hegyre felmenni, először Lasztócz helysége házainak egy jó részét le kell rombolni, azután feljutunk valahol a hegyre a magyar-izségi határ nyugoti részén, s ha ugyanugy akarunk lejutni, úgy míg a hegyről lejutunk, elérjük a szécs-kereszturi határt. Ha pedig ugyanezt csak Velejtéről le akarnók létesíteni, úgy ismét

Velejtén a falun kell átgázolnunk, azután Gercelyhez jutnunk, s onnan valahova Kásó vagy Kiszte alá, s ha valaki azt gondolná, hogy legalább egyenes irányban, az igen csálódik, mert a hegyoldal felettebb egyenetlen levén, legalább 5—6 kisebb nagyobb kanyarulat lett volna a hegy tetejétől az aljáig szükséges.

A lehető legjobban tehát úgy van a vasut vezetve, a mint az jelenleg van, először azért, mert Velejte felett van a legmélyebb helye a sokszor említett hegy- vagy dombhátnak, 4—5 öllel mélyebb, mint a lasztóczyi határ bármelyik helyén azon dombhát tetejének, másodsor azért, mert a vasutat 150 öltre egy öl emelkedéssel másként vezetni nem is lehetett.

A velejtei megálló-hely miatt csupán annyi történt, hogy mivel egy vonat hosszára azon a helyen a pályának emelkednie nem szabad, de vízirányosnak kell lennie, azért a kastélykert irányában levő pályadarab kissé a kert felé hajtatott meg, és vagy 18—20 öllel közelebb jött a kerthez, ezt onnan tudom, mert mind a két tervezetet láttam és hallottam az éles ellenvetéseket is, melyek az ellen bizonyos oldalról tétettek.

Lehetett volna ugyan valamint a Lasztócz melletti kanyarulatnak, úgy a velejtei megálló-hely és Isztáncs közti három kanyarulatnak kissé szelidebbeknek lenniök, de akkor az emelkedést a törvényben magában meredekebbnek kellett volna elhatározatni, például úgy, hogy ott 120 öltre egy öl emelkedés legyen megengedve, ezt azonban még a törvény meghozatala idejében kellett volna így indítványozni, s ki tudja még, ha valjón a törvényhozás megengedte volna-e?

Ha pedig végre arról beszél valaki, hogy egyáltalában nem arra kellett volna mennie a magyar-gácsországi vasutnak, de másfelé, arra is szolgálhatok némi felvilágosítással, azzal ugyanis: miszerint lehetett volna azt az északkeleti vasutból nem Mihalyinál, de például Szőlöske mellett elágaztatni, ekkor ment volna Ladmocz, Zemplén, Imreg mellett, Szürnyegtől Nézpest felé, onnan fel Nagymihálynak sat. Továbbá lehetett volna az északkeleti vasutat a helmecezi hegynek nem déli, de északi részén vinni, s ekkor a gácsországi vasut kiágazhatott volna belőle péld. Véke mellett. Ez így is van tervezve az északkeleti vasut engedély okmányában, mert ott benne van ez a néhány szó: „Vékével mint főállomással,” a mely néhány szónak nem is lehet más értelme, csupán ez.

Hogy melyik lett volna a három közül a leghelyesebb irány: én nem vitatom, nézzen a térképbe a nyájas olvasó, és ítéljen saját izlése és belátása szerint.

Matolay Viktor.

Zemplénmegyei gazdasági egylet által
1873. évi márcziushó 4-én Sátoralja-
Ujhelyben tartott közgyűlés

Jegyzőkönyve.

Jelenlevők: Gróf Andrássy Manó elnökletével, Besseney Gábor, Boronkay László, Dókus József, Dercsényi Kálmán, Geöcze Bertalan, Matavovszky János, Péchy Ferencz, Petrovics Elek, Szirmay Ödön, Vladár Kristóf, Viczmándy Ödön, Zsolnay Endre Dávid s több egyesületi tagok.

1. Előnkileg előterjesztetett, hogy a közelebbi közgyűlésben elhatározott tenyészmarha-bevásárlásnak társulás utjáni eszközlése tekintetéből nyitott aláírási íven több részesülmi szándékozók által tétetvén aláírások — most a bevásárlás további teendői lennének meghatározandók, valamint a beszerzendő faj is kijelölendő lenne.

Tekintve, hogy nálunk már eddigelé az allgai marhafajnak meghonosítása és tenyésztése legalkalmasabbnak mutatkozott, ez okból a tenyészmarhának e fajból vásárlása határozottatik; s Petrovics Elek e. tag mint teljes bizalommal felruházott szakértő megbizatik, hogy a bevásárlásra társultak eddigi ajánlatai s a netalán még ezutáni jelentkezésekből befolyó összeg erejéig — illetőleg ezen összegnek e célrai rendelkezése alá adása mellett — a tenyészállatokat allgau vidékén személyesen beszeresse.

Egyleti alelnök Vladár Kristóf pedig evvel összehangzásban felkérte, hogy a kezénél levő aláírási íven jegyzett társuló tagokat ajánlati összegeik befizetésére felszólítsa. Egyszersmind az egylet által ajánlott 1000 frnyi összeg is folyóvá tétetik, s e. pénztárnok ezen összegnek a takarékpénztárban felmondására utasittatik.

Végül a földmívelés-, ipar-, és kereskedelmi minisztérium is kérvényileg megkerestetni határozottatik oly értelemben: hogy tekintve a célzott bevásárlás közhasznosságát — annak nagyobb mérvbeni eszközölhetése végett — az állam részéről is bizonyos összeggel segélynyújtásban részesítse a társulókat.

2. Gróf Andrássy Manó e. elnök által a fentebbi kiküldetés alkalmából indítványba hoztván a sveiczi tejsűrítő-intézeteknek — kiküldött egyleti tag által — utközbeni megtekintése s azokról szerzendő tapasztalatoknak az egylet elé terjesztésének hasznossága:

Petrovics Elek e. tag felkérte, hogy marhavásárlási útja közben tegye az említett tejsűrítő-intézeteket is tanulmány tárgyává, valamint érintkezék ottaniakkal — kik az ily intézeteknél alkalmazásuk vagy vállalkozók az iránt: hogy minő módozatok és feltételek alatt lennének tejsűrítő-intézetek közbenjöttükkel vagy alkalmazásuk mellett felállíthatók? s általában minden irányban szerzendő tapasztalatairól tegyen visszatértevel kimerítő jelentést.

3. A hágató-méntelegek ügye vétetvén vitatás alá:

Azon elvnek elfogadása mellett, hogy méntelegeknek a megye több helyein leendő felállítása a lótenyésztés főérdekét képezi, egyelőre Gálszécs, Málca és Varannó jelöltetett ki a felvidéken oly helyekül, hol méntelegek állandósítása kieszközölendő volna.

Minthogy pedig mindenekelőtt a helyi körülmények figyelembe vétele szükséges — Péchy Ferencz e. tag Gálszécsre, Bernáth Dániel Málczára, s Vladár Kristóf Varannóra nézve kérettek föl, hogy említett helyeken az iránti személyes tapasztalatokat szerezzenek: Van-e mindennütt alkalmas istálló s ha nem lenne, mi módon és költséggel állíthatatnék és tartatnék fel? minő terhelhetést volnának hajlandók az illető községi lakosok e tekintetben önszántukból elvállalni, vagy mivel lennének terhelendők? Hány község csatlakoznék s minő egyedi terheléssel az illető telephelyiségek fentartásához? Szóval: hogy a méntelegeknek említett községekbeni felállításához a szükséges adatokat minden irányban — s magokat az illető kerületi szolgabírákkal is érintkezésbe téve megszerezvén — ide vonatkozó véleményes jelentéseiket mielőbb, mindenesetre pedig a közelebbi közgyűlésig bemutassák

4. Olvastatván a gazdasági kiállításokra által-

ban vonatkozó vasuti vételberek kedvezményes le szállításának a földmívelési minisztérium részéről közvételére;

Tudomásul vétetett s irattárban nyilvántartandó.

5. Olvástatott azon minisztérium részéről értesítés az általa f. é. ápril hóban Pesten tartandó dohánykiállítás hirdetése tárgyában.

Tudomásul s nyilván tartatni határozottat.

6. Olvástatott azon minisztérium felhívása méhészeti vándor-gyűlések évenkénti tartására buzdítást tárgyozólag.

Avval vétetett tudomásul, hogy ezen felhívásnak alkalmoszerű érvényesítése nyilván tartandó.

7. Olvástatván a kenyérsütő kemenczékkel kísérletekről Pozsony és Esztergom vidékéről áttett közlemények.

Tudomásul vétettek.

8. Olvástatott a földmívelés-, ipar, és kereskedelmi miniszter intézvénye, melyben tudomásul adván: hogy herezeg Odesealchi Gyula és gróf Distati G. és társaik eltartható tej előállítására szolgáló készülékek javítására szabadalmat nyertek s gyárakat felállítani és oly nagyobb uradalmakkal vagy községekkel — melyek nagyobb mennyiségű tejelő marhával bírnak vagy beszerezni hajlandók s vasút közelében fekvésük a közlekedés tekintetében előnyt szolgáltat — az általuk termelt tejnek az egész év folyamata alatti kiszolgáltatására készek szerződésre lépni; felhívja az együletet annak kipuhatólására, hogy egy vagy több nagy birtokos vagy község hajlandó-e vállalkozókkal ez ügyben alkudozásra és szerződésre lépni? Kiemelvén azt is, miszerint ily gyár létrehozhatása végett szükséges, hogy körülötte 1 mérföldnyi sugárkörben folytonosan számíthasson 1500—2000 pint naponkénti tejmennyiségre.

Ezen miniszteri intézvény fentebbi kívánata az együleti tagokkal e jegyzőkönyv szétküldése által közöltetvén, felkértemek saját körükben közvételére, s amennyiben oly tejtermelők — kik az intézményileg megnevezett vállalkozókkal talán alkudozásra hajlandók — ösmertetnének, ezek bejelentésére is kérének.

9. Olvástatván Szilágy József miniszterelnök urnak az együlethez intézett levele, melyben a földmívelési miniszteri tárcza elhagyása folytán közvételre mond az egyület eddigi tevékenysége s közreműködéséről, és ezzel egyidejűleg olvástatván Zichy József grófnak ezen miniszteri tárcza átvétele folytáni beköszöntő köirata:

Tudomásul vétettek s válaszi felirattal viszonzandóknak határozattak.

10. A földmívelési miniszter körlevele — a magyar óvári törzsnégyből néhány darab allgai marha eladatására nézve olvástatván. —

Mint hogy az egyület éppen ily faj marhák saját maga általi helyszinti beszerzését határozza — tudomásul vétetett. —

11. A fővárosnak Budapest névvel elnevezése tudomásul adatván.

Tudomásul vétetett.

12. Olvástatott a földmívelés-, ipar-, és kereskedelmi minisztérium intézvénye, melyben az egyület 1872-ik évi állása és működéséről jelentést — a mellékletképen küldött jelentési minta betöltése által — felterjeszteni kíván.

A jelentési iv Vladár Kristóf együleti elnöknek a gazdasági rovatok betöltése végett kiadtván, együleti jegyző ennek megtörténtével a többi rovat kiegészítése s a jelentés felterjesztésére utasítatik.

13. Együleti pénztárnok az egyület pénztári állását, melyszerint 1439 frt. 72 kr. pénztőke áll rendelkezés alatt, kimutatván, s általa bejelentvén, hogy a közelebbi közgyűlés óta tagsági díjakat befizettek:

Kossuth Imre özvegye alapító tag 1871-ik évre 5 forintot, Horváth Imre alapító-tag 1871-ik évre 5 frtot, Gy. Szirmai Sándor alapító-tag 5 frtot, Leleszi prépostság alapító-tag 1872-ik évre 10 frtot.

Tudomásul vétetett.

Kelt mint fent.

hitelesítette.

jegyzette

Viczmány Ödön,
alelnök.

Nyomárkay Bertalan,
egyleti jegyző.

Gazdaszat.

A szőlőtőke elszaporítása módjairól.

(Vége.)

14. Gyökereztetés a tőke egyes érett vesszeinek ledöntése által. Ezen műveletet ismerik szőlősgazdánk a borbujtás elnevezése alatt. Végrehajtásánál kiválasztjuk a tőke egyik legértetebb vesszejét és csinálunk mintegy arasznyi mélységű gödröt, melybe ezen vesszöt behajtjuk és földdel betemetjük úgy, hogy végéből két-három szem a földből kiálljon. Ezen eljárással ugyszólván háromféle célt érünk el; mert először bővebb termést fog hozni a vesszőnek azon ive, mely az anya-tőke és a földdel eltemetett vesszőrészek közt képződik, másodsor bő termést fognak hozni a vesszőnek szemei, melyek annak végén a földből kiállnak, és harmadsor egy gyökeres vesszöt nyerünk azon részből, mely a föld alá került. A szüret után vagy tavaszkor levágjuk a gyökeresített vesszöt az anya-tökéről s elültethetjük azt újabb rendeltetés helyére. A borbujtás készítése ismeretes ugyan ország-szerte, de leginkább Sopron körül divik. Még nagyobbra emelhetők ezen eljárás előnyei akkor, ha a gödörbe, melybe a vesszöt eltemetni akarjuk, előbb egy egyszerű fonású fűzfakosarat alkalmazunk és abba hajtva bele a vesszöt, azt földdel eltemetjük, mert ily eljárással azt nyerjük, hogy az anyától elvágott gyökeres vesszöt mindjárt földestől állandó helyére átszállíthatjuk, a hol az az esetek többségében a jövő évben termését szakadatlanul folytathatni fogja.

15. Gyökereztetés a ledöntött vessző egyes szemecinek a gyökereztetésre való felhasználásával. Ezen műveletet gyakorlatánál lehajtjuk tavaszkor a tőkének egy vagy több egészséges vesszejét a földre, és megerősítjük azokat ezen helyzetben néhány kampóval, midőn a vesszőnek szemei mintegy arasznyira fölfelé kihajtottak, felszedjük a kampókat és csinálunk egy kis arasznyi mélységű árkokot, melybe a vesszöt új hajtásaival együtt behelyezzük és földdel betemetjük úgy, hogy az új hajtások hegyei egyenként a földből kiállanak. Rendesen fognak ezen új hajtások mindjárt gyümölcsöt is hozni. Ősszel vagy a reá következő tavasszal fölássuk már most a gyökeret vert vesszöt, s földaraboljuk azt annyi darabra, a hány hajtást tett, és ez által ugyanannyi gyökeres vesszöt is fognak kapni, miután a szemeket körülvetett bütykök bő gyökereket eresztettek. Volt alkalmunk arra, hogy lagas mellett mivel ős vesszöket így kezelvén, egy után 10—15 gyökeres vesszöt nyertünk, és mivel arra is volt esetünk, hogy egy helyet kettőt hármát is lehajtván, egy tőke után és egy nyár folyamata alatt, 30—40 gyökeres vesszöt is csináltunk. Hogy ezen eljárás mellett a tőke termésére nagy figyelmet nem fordíthatunk, az könnyen megérthető, de mivel 30—40 gyökeres vesszö értéke a termés értékét jóval fölülhaladja, könnyen áldozhattuk azt fel a nagyobb haszon fejében.

16. Gyökereztetés párosítással. Ezen eljárásra felhasználhatjuk a silányabb faj, de egészséges vesszőkkel ellátott tőkéket. Az eljárás szintolyan, mint a borbujtás készítésénél, csak hogy itten a vesszö számára a gödröt majdnem oly mélyre ássuk ki, mint a döntésnél szokás. Mielőtt a vesszöt a gödörbe behajtanánk, összepárosítjuk azt az 5—6-ik szemé fölött valamely nemes fajú vesszővel; a nemes ágnek tehet két-három szemé. Ha a párosítás helyét hárskötővel jó szorosan összekötöttük, körülveszük azt egy ökölyi nagyságu moha csomóval, melyet szinte kötéssel ráerősítünk, és már most behajtjuk a vadonoznak használt vesszöt a gödörbe úgy, hogy a nemes galy utolsó szemé a földből kiálljon, megvédve azt egy hozzája kötött karóval és szintugy kampókkal megerősítve a vadonoznak szolgáló vesszöt helyzetében; mindezek után betemetjük a gödröt jobb minőségű földdel, a mikép az a közönséges döntésnél is szokásban van, a földnek felsőbb rétegét t. i. a gödör mélyébe juttatván. Az ily párosítások könnyen erednek meg azért, mivel a nemes ágat nemesak a vadonoz táplálja, hanem mivel az maga is a nedves moha ápolása alatt könnyen gyökeret ver. A gyökereztetés és szőlőszaporítás e módja leginkább akkor bir nagyobb érdekekkel, ha ritkább szőlő fajokat lehetőleg hamar akarunk elszaporítani.

17. Gyökereztetés a tőke éretlen, de fennálló hajtásai felhasználásával. A gyökereztetés ezen módját eszközöljük május közepé táján, midőn a fejre metaszt tőke új hajtásai a lányi magasságot elérték, feltöltvén azokat szintugy, a mikép azt a feltöltésre szánt érett vesszőkkel szoktuk tenni, de a földtől szabadon hagyván azon hegyeit mintegy tenyérnyire, és felhasználván e műveletre a kiirtandó és meddön maradt tőkéket, melyek nemesebb fajnak legyenek, de bármi oknál fogva helyükön fölszegekkel váltak. Az ekkép feltöltött vesszők gyökeret fognak verni és ősszel vagy tavasszal felbontatva, jó szolgálatot fognak tenni mint gyökerekkel bővebben ellátott vesszők.

18. Gyökereztetés a zöld nyári hajtás egyes szemei felhasználásával. Ezen eljárásra alkalmazzuk a jó fajú tőkék meddő vesszöit, midőn azok június elején már kissé megfásultak s tőrekenységüket elvesztették. Az ily vesszöt lehuz-

zuk a földre, s megerősítjük azt vízirányos helyzetben kampókkal; ezen helyzetben egyenesen fölfelé fognak irányulni hónaljajtásai, melyeket, ha egyszerű arasznyira kinőttek, az anya-vesszővel együtt egy jó tenyérnyi mélységű gödörbe eltemetjük úgy, hogy azok hegyei egy-két hüvelyknyire a földből kiálljanak. Kedvező időjárás esetében meg fognak azok az őszig nemcsak az anya-vesszővel együtt érní, hanem bőséges gyökereket is verni, minél fogva éppen azon szolgálatot teendik, mint bármely más-ként gyökereztetett vesszö, miután a biztos megéredés eredménye nem attól határozatik meg, hogy mily módszer által idéztetett elő a vesszők meggyökereztetése, hanem egyedül csak a képződött gyökerek gazdagsága és épsége által.

S mindezekből az tetszik ki, hogy a szőlőtőke hajtásai szintoly könnyen gyökeret vernek, mint a bodza vagy fűzfa; a meggyökereztetés első szakában nem nélkülözheti ugyan semmiféle dugvány a tenyészet lehetőségéhez megkívánt hőmérséki és nedvességi fokot, de a tenyészet ez első feltételeinek kiszabásában is engedékenyebb a szőlő, mint bármely más növény, mert igaz ugyan, hogy a mérsékelt meleg utáni szükségleteire nézve szorosan ragaszkodik annak azon fokaihoz, melyeket a természet neki kimért, de annál kevésbé válogató a szőlő a talaj minősége tekintetéből, s a posványtól kezdve egész a száraz kopár hegyek tetéjéig látjuk a szőlőt vígan tenyészni és termékenységet kifejteni még ott is, hol a bodza vagy fűzfa tenyésztési vonala már rég megszűnt. De a szőlőtőke ezen szerencsés és igen tág kör által körülvalozott tenyésztési feltételeiből alkalmat meríthetünk igen örvevendes következtetésekre, melyek leginkább Magyarország szőlőszetének jövőjére fölöttébb nagy fontossággal s horderevvel bírnak.

Hazánk szőlőin vonul végig eredeti bün gyanánt a kevert ültetés átka. A több milliárdnyi létező szőlőtőkénk fele vagy inkább kétharmadrésze kárunkra foglalja el helyét, s elagott koránál vagy faj-silány-ságánál fogva tüzre való, minélfogva kétségbe kellenszünk szőlőszetünk és borászataunk jobb jövődjételett, ha a szőlőnél a fajok elcserelése és átváltozása szint azon nehézségekkel s idővesztéssel járna, mint p. o. más gyümölcsfajok és fáknál.

A nemesebb és magasabb fejlettségű növények közt egy sincs, mely oly könnyen elszaporítható volna mint a szőlő, s a mely oly hamar teremne mint az. Mivel pedig a bor, a szőlőfaj nemesése szerint, ha silány és kevert fajok után szüretet, akonként csak 4—5 frtot fog éni; 40—50 frtet ellenben, ha nemes és tiszta fajok leve: érdekében fog lenni minden szőlősgazdának, hogy szőlőjét szakonként tiszta és nemes fajokkal ültesse be, mi a szőlőtő elszaporításának általános könnyiségénél fogva sem költségre, sem idővesztésre nézve áthághatlan nehézségekkel éppen nem jár.

Midőn fentebb a szőlő elszaporításának 18 módját tárgyaltuk, korántsem moritettük még azokat ki, és csak azért nem akartunk többeket hozni fel, mert nem lehetett szándékunk oly elszaporítási módokat is ismertetni, melyeknek eredményét saját tapasztalásunkból nem ismerjük, s azért talán felesleges is lett volna még több ilyenmü módszerek megismertetése, mivel már a 18 is váltig bizonyítja, hogy alig lehet munka, mely egy kis jó akarat segítségével nagyobb haszonnal és kevesebb akár pénz, akár időbeli áldozattal járna mint az, midőn a magyar szőlősgazda szőlőjét fiatalabb, jobb és okszerűen megválasztott nemesebb borteremő fajokra átváltoztatja. S van-e széles e hazában szőlősgazda, ki egy kis jó akarat és aránylag csekély pénz s időbeli áldozat kockázatásával nem szeretne a 4—5 frtos bora helyett inkább 10—20 frtosat termelni?

Bátrak vagyunk a „Borászati Füzetek“ t. olvasóinak a szőlőszaporítási módok kétszeres átolvasását ajánlani.

Márczius, április havakban az ilyennek nagy hasznát veheti az ember.

Tárogató.

(Helyi, megyei s vidéki ujdonságok.)

Felhívás hazánk hölgyeihez! A bécsi világkiállításon női házi munkánkat és foglalkozásunkat illően bemutatni tett felhívásunkra örömmel jelenthetjük, hogy többrendbeli remek kézmunkák és gazdasszonykodási tárgyak érkeztek be, melyek a magyar nők szorgalmát és képességét büszkén fogják képviselni.

Mindezen és számos egyéb kiállítandó tárgyakról biztosítva vagyunk, hogy a bécsi világkiállítás bezárása után az orsz. magyar gazdasszonyegyletethez fognak leküldetni, hogy itten egy egyszerű kiállítást rendezhessünk; — felhívjuk tehát és felkérjük hazánk hölgyeit, sziveskednének az időre (mit saját utján tudatni fogunk) birtokaikban levő érdekes és hasznos kézi munkáikat és gazdasszonykodási czikkeit beküldeni; és a menyiben némelyek elkéstek a bécsi kiállításra szánt munkáikkal, felkérjük azokat saját kiállításunkra beküldeni; — kérésünk hogy viszhangra találand, annál inkább bátorodunk hinni, mert ezen kiállítás jóvedelméből több árva leányt remélünk intézetünkbe felvehetni, és általa könyörületes érzelmüket gazdagon fogja kielégíteni azon

tudat, hogy több árva leány megmentéséhez segédkeztet nyújtani el nem mulasztották.

Damjanich János özvegye, az orsz. m. gazdaszonyegylet elnöke.

Előkezesületek a honvédegyesületeknek. A honvédelmi minisztériumban nagyban folytak az előkezesületek az őszi gyakorlatokra.

A véderőről szóló törvény értelmében ugyanis csak minden második évben tartandó nagyobb hadgyakorlatok, s így az idén — tavaly csak dandár-összpontosítások történtek, — szintén egy nagyobb hadgyakorlat tartása határozottatott el.

Ő felsége határozott kívánatára Bruckban fogának a gyakorlatok a közös hadsereggel együtt megtartani, s mint hírlik, külföldi udvarok részéről számos jelentkezések történtek a közös külügyminiszteriumnál az alkalomra, mely annál látogatottabbnak ígérkezik, minthogy a világiállítással összeszeesik.

Dohányzóknak. A m. kir. pénzügyminisztériumnak egy közlelbi hirdetésménye jelenti: miszerint az ugynevezett Virginia-cigarették, melyek eddig csak a pesti dohánytözsde árultattak, f. évi május elsőitől kezdve mindenütt kaphatók lesznek; és pedig száza 85 kr., darabja pedig 1 kr-ával.

Görgy Kornél ezredes dandárparancsnok — ki humanus es előzekeeny modora miatt köztisztelet tárgya volt városunkban — Pozsonyba helyeztetett át. Utódja Henneberg alezredes leendő.

Szinvey Gerzson, a sárospataki ref. főiskola egyik jeles tanára a „gimnáziumi szervezkedés ügyében“ egy terjedelmes dolgozatot adott ki és terjesztett a tiszáninneri ref. egyházkerület egyetemes értekezleti tagjai elé. A műben, mely mindenestre egyike a kimerítőbb nevelésügyi dolgozatoknak — mely tanulmány és valók szakképesség jelentkezik. Szerző engedelmével lapunk jövő számában a jeles műből mutatóványképpen egy részletet közölünk.

Belföldi hírek: Károly Lajos szinigazgató májusában Nyiregyházára megy jól szervezett szintársulatával. — **Dorogh** és Sz. Mihály közt közlelbi egy doroghi jó gazdát megfújta találtak az útszéli árokban. A nyomozatból kiderült: hogy a gyilkosságot egy nyi-

regyházi gazda fia es cseléde követték el. — **Miskolczon** a himlő-járvány nagy mérvben uralkodik. — **Szilágyi Jakabné**, sz. Tomka Mária asszony f. h. 13-án Máramarcs megyében elhunyt. — **M.-Sziget** vidékén a közbiztonság rossz lábon áll, ugyanis e napokban egy zsidó utast Huszt mellett 184 forint raboltak meg. — **Kovács Leo** honvédszázados f. h. 20-án tartá esküvőjét Szathmár egyik kellemes leánya Kaposy Emma kisasszonnyal. — **Szerdahelyi Pál**, Szathmármegyének egykori főügyeze, főjegyzője, alispánja majd helyettes főispánja f. h. 12-én Vetésen 71 éves korában elhunyt. — **A közlelbi felállítandó kereskedelmi és leszámítoló banknak** Szegeden es alkalmasint Kassán is fiókintézete fog felállítattani. — **A tervezett vasuti körutazások** rendje már közzétett, s a megjelölt helyeken — többek között a s.-a.-ujhelyi állomáson is — 1-3-ó májustól jegyek válthatók. — **Debreczenben** egy részvénytársaság kenyérgyárat fog építeni. — **Pozsonyban**, hol öt német lap virágzik, f. é. május 1-től Vutkovics Sándor szerkesztése mellett magyar lap jelenik meg.

Apró helyi hírek: A s.-a.-ujhelyi női olvasókör újból megalakult. Az évi tagsági díj 2 forint lett megállapítva. — **A dianafürdőt** szombat es ünnepeken előzőnlő s a közönséget egy sétái mint mulatságaiban akadályozó mindenféle csöcselék lehető kizárása végett ugyancsak ott bemeneti díjjak szedése fog életbe lépni, a befizetett díjjak azonban az étkező es fürdővendégek számláiból mindig le fognak vonatni. — **A Kazinczy-utczán** a Szöllősi-féle házban közlelbi egy új kávéház es sörcsarnok nyílik meg. — **A népbank** házának felépítéséhez már e napokban hozzákezdenek. — **A Fekete Hedvig** asszony által létesített gyermekkert május 1-én nyitattik meg.

Felhívás.

A kis-toronyai szőlőbirtokosok egyesülete jelen alakja s szervezetébeni, legkivált a Kis-Toronyán lakó kisebb szőlőbirtokosok folytonos ellenkezése, s az egyesületből kilépési törekvése miatt, czéljának megfelelőleg továbbra fenntartható nem lévén: ugy ezen körülmény, valamint a nagyobb szőlő s szőlőbirtok kölcsönös védelem tekintetéből, új alakbani szervezésének

szükségessége, az 1872. évi október hó 26-án tartott közgyűlés által elismertvén; fent jelzett közgyűlés határozatához képest van szerencsénk a nevezett egyesület tagjait az 1873. évi május 28-ára kitűzött Kis-Toronyán nagyságos Lónyay Gábor ur tiszartói lakában tartandó rendkívüli közgyűlésre annak kifejezésével meghívni, miszerint arra megjelenni, avagy a kis-toronyai szőlőbirtokosok egyesülete felbomlása vagy továbbrai föntartása, esetleg új egyesület alakítása iránti véleményüket, szavazatukat írásban egyesületi alulirt jegyzőhöz S.-a.-Ujhelybe beküldeni annálkább ne terheltessenek, mert ellenesetben hallgatásuk visszavonhatlan szavazat gyanánt fog tekintetni arra nézve, hogy a kis-toronyai szőlőbirtokosok egyesületét feloszlattni kívánják, s a felbomlás után új, a szőlőbirtok kölcsönös védelmére alakulandó egyesületbe tagul lépnek be oly kötelezettséggel, hogy a hozandó alapszabályok szerinti jogok élvezete mellett a kiszabott terheket is viselendik.

Sátoralja-Ujely, 1873. ápril hóban.

Viczmány Ödön,

elnök.

Bodáky Gábor,

jegyző.

Az első magyar gácsországi vasut

Legenye-mihályi-homonnai vonalon,

1873. évi márcziushavi üzletkimutatása.

Üzlet vonal 8. 5. mértföld	
szállított személyek	7243
„ teheráru	36,639 vámmázsa
bevétel személyekért	4852 forint
„ teherárukért	5999 „
Összesen	10,851 forint.

Kelt Bécsben 1873. márcziushóban.

Az igazgatóság.

Felelős szerkesztő es kiadótuladonos:

BORUTH ELEMÉR.

Pesti terménytözsde január 9. é.			Zempléni, s felső-magyarhoni vállalatok részvény árfolyama				Vidéki terményárak legutolsó vásár								
Terményárak			C z é g				P i a c z								
	ttos	v. mázsa		Ala- kult	Név- sz- ért.	Be- fiz.	Árfolyam		Buza	Rozs	Árpa	Zab	Kukorica	Szész	Szálont
	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt
Buza	85	6 65	6 70	Zempléni hitelbank	1869	200	100 250 300	S. a. Ujhely	6 20	5	2 90	1 80			
„ bányai	86	6 75	6 85	Felső m. hitelbank Eperjes	1368	100	70 140 150	Ungvár	6 10	4 20	3	1 60	4		37
„	87			Ungvári hitelbank	1869	200	112 280 300	Eperjes	5 70	3 70	2 8	2 20	4		
„	88	7	7 05	Népbank Kassa	1871	50	25 33 35	Kassa	6 10	4 30	2 4	1 60	4 3		24
Árpa malátának	72	2 85	3 3	Népbank S. A. Ujhely	1870	200	100 200	M. Sziget	6 40	4 50	3 60	2 40	5 80		40
„ 2-od rangu	72			S. a. ujhelyi takarékpénztár	1866	200	200 895 900	Szatmár	5 95	4 30	3 50	1 60	5		
Zab	84			Eperjesi	1845	105	105 800 850	Nyiregyháza	6 50	4 50	2 30	1 80	4 50		28
Kukorica bányai	82			Tokaji				Miskolcz	5 80	4 50	2 30	1 90			50
„ 2-od rangu	75			N. mihályi				Debreczen							
Bab	75			Homonnai											
Káposzta repeze	75	6 62		Gálszécsi											
„ bányai															

HIRDETÉSEK.

Tehenek örüljete!

Amerikában rövid idő előtt egy igen fontos mezőgazdasági fölfedezés történt, s nekem, ottani összekötetésemnél fogva sikerült e kiválóan nevezetes czikkből a cs k. osztrák birodalom részére raktárt kaphatni. Ez az

amerikai szab. tehenfejő-gép.

A következő előnyök minden fogalmat föltömlenek:
 1. E készülék használása fölöslegessé tesz minden emberi segítyt, s az oda illesztés oly egyszerű, hogy azt még gyermek is végrehajthatja.
 2. Az önfejő a tehenre jótékonyan hat, minek bövetkeztében ez a tejet utána bocsátja, s négy perc alatt az utolsó cseppig meg van fejve; mig ellenben a kézzel való fejés a tehenre nézve nagyon kényelmetlen, sőt sokszor károsnak is bizonyul, mert gyakran megtörténik, hogy a tehen a fejés alatt kirug vagy a tejet nem bocsátja, mi annak bizonyítéka, hogy az állat kellemetlen előérzelmeknek van kitéve.
 3. Ha a tehen beteges vagy tőgye dagadt, e gép nélkülözhetetlen, mert a kézzel való fejés csak fokozza abajt, s ha nem fejtünk, elvesz a tej.
 E készülék renekvül gyors elterjedése a gazdaszok es majorságtulajdonosok által — kik e gépet használják — kiállított számtalan bizonyítékok már elég biztosítékot nyujtanak az eredményekért.
 E gép a legfinomabb ezüstből van készitve, s ára pontos utasítással együtt 6 frt. 50 kr.
 Kapható az egyedüli főraktárban

Friedmann A.-nál
 Bécs, Praterstrasse Nr. 26.

Öväs. Rövid idő óta azt veszem észre, hogy más, nem igen ösmeretes czégek az én metsvényeimet es hirdetésményeimet használják, hogy a t közönséget tévutra vezessék. Ezen tehenfejő gép egyes egyedül es valódian — ezüstből — csakis nálam kapható; minden más hirdettettek utánzottak, rozszak es hamisak.

Árlejtési hirdetésmény.

A bodregközi Tiszaszabályozó-társulat igazgatóválasztmányának f. évi április hó 1-5-é napján hozott határozata folytán, az ujonnan épült törk-éri zsilipet a B drog es Törökérral összekötő csatorna földkiemelési munkálata, mely az első részben 8860-2-6' az előköltés a 2-ik részben 10790-1-0' az előköltés 19650-3-6' köböllet es 5011 frt. gellel összesen 19650-3-6' köböllet es 5011 frt. 33 krt. teszen, vállalkozásra árlejtés utján kiadandó lévén, ezen árlejtés f. évi ápril hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor S.-a.-Ujhelyben a megyeházi kis teremben fog megtartani. Felhivatnak a vállalkozni akarók, hogy a kitűzött időben es helyen, személyesen jelenjenek meg, vagy írásbeli ajánlataikat, a kitűzött időig alólirothoz adják be. Az ezen vállalatra vonatkozó terv es költségvétés, valamint a feltételek előlegesen is S-Patakon a kir. mérnöki hivatalnál, a kitűzött határidőben pedig az árlejtés helyén megtekinthetők.
 S.-a.-Ujhely, 1873. évi április hó 5-én.

Besseney Gábor,
 igazgatóválasztmányi elnök.
 2-2

Dr. E. THOMAN.

Önként kilépett kerületi honvéd törzsorvos, ki a műtészet, s különösen a női betegségek gyógyításában szakképességének számtalan jelét adá. Kassáról Bécsbe tette át lakását.
 Lakik: Bécs Judenplatz 4-ik sz 1-ső emelet.
 Rendel napunként délután 1-től 4-ig

